

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 " "
 Negyedévre 1 frt. 50 kr.
 Bérmentelen levelek csak ismert kezekről fogadhatók el.
 Észíratok nem adhatók vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilt-térten minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Hetilap, főtekintettel e megye szellemi és anyagi érdekeire.

HIRDETÉSI DÍJ:
 Minden egyes szó után 100 szög 2 kr.
 Azonfelül 1 " "
 Kiemelt, díszített s körzettel ellátott hirdetésekért természet szerinti, minden négszög centimeter után 3 kr. számítatik.
 Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetéseket a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

A vasárnapi munkaszünet.

De most azt vehetné föl valaki: hisz elég pihenési idő van már magában a dolog közben is, a rendes — többnyire az evésre szánt nyugórakban. — Megengedem, hogy d. és d. van egy rövid félóráska s délben talán egy órai is, hanem kérdelem: élvez-e a munkás e pihenő időrészekben teljes nyugalmat, úgy hogy valamennyire is restaurálhatná a felemészített erőt? Valjon az ily csekély munkaszünet, nem csupán arra szolgál-e, hogy a dolgozó egy kissé kifújhassa magát? Hisz ily csekélyebb nyugidók, kitartó munkánál ép oly szükségesek, amennyiben nem képzelhető éltünk fentartása alvás nélkül. De az ily — munka közben előforduló — nyugpontok mellett teljes nyugalom nem képzelhető. Teljes kinyugváshoz bizony megkiváncsoltatik, legalább minden hét leforgása alatt teljes 24 órai pihenés, melyre a vasárnap legalkalmasabb.

Még akkor is megkiváncsoltató ez, ha a munka tartama a naponkénti 12 órát (reggeli 6-tól esti 6-ig) nem haladta meg. A kézműipar munkaidejének jellege e tekintetben még kielégítő és sokkal kiméletebb és emberhez méltóbb, mint a gyári. Különösen gyári munkások osztálya az, mely leginkább sújtatik a munkaszünet mellőzésének gyászos következményeitől. Nevezetesen a gépiparnál szembetűnő ez. Ugyanis a gépnél minden megszakítás egyenlő a veszteséggel. Érdekében áll tehát a gépipárosnak, hogy a gép amennyire lehet minél többet és tovább működjék, mert a gép tőke is egyszersmind, s mennél gyorsabban és kitartóbban működik, annál többet jövedelmez. Ezen és hasonló érdekek mozdították a gyárosokat a munkaidő minél nagyobb meghosszabítására és a munkának éjjel-nappal szakadatlan folytatására. Innét a londoni csipkegyárakban 9 éves gyermekek reggeli 2 órától esti 10-ig dolgoztak. Zürichben új

napirend szerint az éji munkások nappal 10 órakor nyugosznak le és este 7-kor kelnek. Azt elgondolhatjuk, hogy ily esetben egy teljes napi munkaszünetről még szó sem lehet, melynek szükségképeni következménye a testi és szellemi elhanyagolás, nyomor.

A hur ha tovább feszítették a kellenél, elszakad, így teszi tönkre a test rugékonyságát és idézi elő a munkaképesség és életerő-apasztását, rövidülését a folytonos munka, vagy a nem célirányosan alkalmazott nyugalom. Tehát szigorú társadalmi követelmény gyanánt merül fel a vasárnapi munkaszünet, megtartásának szükségessége közegészségügyi szempontból is, és megérdemlé, hogy a vasárnapnak szoros nyugnapul való megtartása az irányadó körökben és kellő méltatásban részesülne, melyről laicus írók, kik nem orvosok dicsőreleg nyilatkoztak, s úgy tüntették föl — ha más szempontból nem tekinték a dolgot — mint „az állati élet fenntartó eszközét.”

A munkás mozgalmak coripeusai is beismerték a munkanap szabályszerű tartama meghatározásának szükségét és a munkaszünetek célszerű megtartását, melyet többször kérdéssé is tettek, és ez a munkás mozgalmak nem utolsó célját képezi. Sőt maguk a munkások is kezdik már belátni, hogy sokkal nagyobb szükségük van naponként a hosszabb időtartamu nyugórákra és a vasárnapi munkaszünetre, mint talán ezek nélkül az esetleg járó nagyobb munkabérré. Bizonyoságot tesz erről múlt hó 7. a kerékgyártók strike-ja alkalmával hozott határozat első pontja, melyszerint követelik, hogy a mesterek hajlandók-e leszállítani a munka-időt napi két órával, vagyis megállapítani reggeli 6-tól esti 6-ig, egy órai déli pihenéssel, s a vasárnapi munka eltörlésével stb. Itt megjegyzendő, hogy a munkások némileg kényserhelyzetben vannak a munkaidő meghatározására nézve, mert a dologtól saját akarattuk szerint és

önmaguk rovására nem függetleníthetik magukat mivel a dologadóknak érdekükben áll, hogy a munkás minél többet dolgozzék s ezek kivánalmaira vajmi kevés tekintettel vannak, s innét minél hosszabb munkaidőt szabnak.

Azonkívül az evangélikusoknak nem rég tartott egyházi közgyűlésén is szóba jött, hogy a vasárnap megszentelése érdekében a kormányhoz kérvény intéztessek a vasárnapi hivatalos munkórak eltörlése iránt.

Nincs kétség, hogy a vallási tekintetek mellett bizonyosan a munkás osztály helyzetének e tekintetben való könnyebbítése is szemük előtt lebegett. Sajnos azonban, hogy ez eredményeiben messze kiható határozat a kívánt sikerrel nem koronáztatott.

Mindezekből következik, hogy nemcsak a szoroson vett munkás osztály, hanem még az iparüzőknek is létérdekükben van különösen a vasárnapi munkaszünetet célirányosan eltölni. Különösen az ülömesterségekkel foglalkozók s ha e mellett még hozzá — zárt helyiségekben folyton egy helyhez, meghatározott egyoldalt testmozgásokhoz vannak bilincselve — érdekükben áll időszaki nyugalmat és szórakozást keresniök.

Általában véve vannak mesterségek, melyen pl. a cipész, szabó, kalaposés stb. melyek csaknem egy és ugyanazon darab elkészítésének egyforma körében mozognak, úgy hogy már mintegy megszokott gépszerű munkássággá válik az egész. Elképzelhető mily szellemelő az ily változatosság nélküli egyformasággal való folytonos bajlódás, úgy hogy a szellem okvetlen megkivánja, hogy más terén néha-néha nyugpontot vagy kellemes szórakozást találjon.

Az vajmi gyenge érv lehet: jaj vasárnap is csak úgy kell élni mint másnap s ki tartja el akkor a saját keresményére szoruló dolgost és családját, ha az nap nem keres! Pedig, atyámfia,

TÁRCZA.

Vörösmarty,

a lélek halhatatlanságról.

S ha mégis találkoztak vagy léteznek olyanok, kik tanaival ellenkeznek, az onnan van, mert „vannak oly emberek, kik jobban szeretik a sötétséget, mint a világosságot, mivel az ő cselekedeteik gonoszak;” vagy mert költőnk szerint:

„Istentelen frigy van közötted —
 És és rossz akarat.”

Ha ezekhez hozzá adjuk Vajda eme mondását: „Isten a szellemeket mozgékonyaknak teremté” Kölcseynek ez igaz nyilatkozatával: „Az emberben, mint minden állatban, önszeretet nagy mértékben lakik.” megtaláltunk minden okot; de egyszersmint arra is következtethetünk, hogy az afféle új apostolok egymás tanaiban is csak addig biznak, míg érdekeik kívánják, melyek, ha elágaztak, úgy eloszlik divatos hűségök, és bizalmuk, mint a füstkarika.

A kitartás erőt tételez föl; így az ingatagság mást nem mutathat, mint gyöngeséget. A tudományos elvek divatszerűsége gyarlóság, s nem igen szebb és áldóbb, mint bárminő szédelés; a szédelés pedig olyan fa az élet sokutu kertében, melynek kidágasukat méltán ohajtjuk, mert rossz gyümölcsöt terem.

Ily áldástalan következményeit jelölök már fentebb ki a most divatossá vált új tanoknak, köz-

tük annak is, mely miatt Vörösmartyntat kívánjuk megszólaltatni.

A mily sokféle az ember, csaknem annyiféle a halhatatlanság felfogása; egyik ezt, másik azt a részünket tartja halhatatlannak, egyik ebben, másik abban helyezi a halhatatlanságot. Melyik a leghelyesebb felfogás, hitünk és sejtelmünk eléggé mutatja; de a tudomány egyszerű pontossággal, úgy vélem ki nem jelölheti azt soha sem; mert oly fátyolt borít a sirhant koporsóinkra, melyen át csak az tekinthet a hit szemével, „kit gőg s mohó vágy el nem vakíthattak.”

A sok idegen jeles közül többekkel kifejezethetők azt, hogy: melyik a legjobb hitt; de nem tesszük, mert jeleseink között is találunk a többek között Vajda Péterünkben olyat, ki velünk egy értelműleg így nyilatkozik: „Kinek legfőbb erénye s legmélyebb tudománya van, azé a legjobb hitt.”

Vörösmarty, a magyar költőkirály azokhoz a nagyszabású jellemek- és magas emlékekhez tartozott, míg élt, kikerül jogosan mondhatjuk, hogy a gondviselés kegyéből honosaik, s őt az emberiség boldogítására születtek.

Oly szív volt ő, melynek dobbanása, csak a jótól és jóért, nemzete- és az emberiség üdvéért volt; innen van, hogy szeretetből még akkor is dalolt és oktatott, midőn babér helyett gunynyal illeték s rágalmakkal dobálták. Türt és nyomorgott akkor, midőn parancsolhatott vagy ragyoghatott volna. Szent volt keblében az érzés, mely nemes és kitartó munkára ösztönözzé; ez az oka, hogy szent forrásból kelt ékes dalai csak tisztitanak, vagy emelnek. — Keble szentélyéből vett minden szót, míg saslelke

gondolatait a folytonos tanulmány aranyával gyarapította s a józan lelkesülés való fényével ékesítette. A jóra törő akarat és ősi erő, tanulmány és szorgalom tüntették őt ki pályatársai között akkor, midőn a diszes alázattal párosult önérték megszeretették őt nemcsak barátaival, de az egész nemzettel is. Összes működése nem volt más, mint a szépért és nemzete üdvéért való harcz. Tudván ezt, képzelhető-e, hogy ne szolt volna ő, ha szépnek, ha magvas elméhez illőnek találta volna a lélek halhatatlanságáról úgy nyilatkozni, mint arról szól korunk némely vézna tehetségü, de némileg szorgalmas s öntermelésre képtelen tudósa; vagy arról egy-két ifju költő nyegle, vagy éppen önző muzsája nyilatkozik?

Nem! Ő úgy szolt arról, mint tisztult értelmű s emelkedetten őszinte költőnek nyilatkoznia kell! Szent a költő hivatása; neki szépítnie kell a valót s úgy festnie a rútat, hogy visszarettenjen attól mindaz, ki lát, hall és érez.

S Vörösmarty a költő ilyen hivatását nem feledé soha; innen van, hogy ő csak táplálja vagy élesíti a reményt, s nem iparkodik azt démoni kezekkel kitépni sziveinkből még akkor sem, midőn számára nem termett az élet fáján egyéb metsző fájdalomnál. Akkor is, midőn:

„A vész kitört —
 S az elsötétült égnek arcza
 Vad fényvel a villámok rajzollák le
 Az ellenséges istennek haragját.”

ággodva bár, de így szolt ő:

„Majd eljön a hajfodrász, a tavasz,
 S az agg föld tán vendég haját veszen,
 Virágok bársonyába öltözik.”

egy heti szorgalmas munka által czélszerű beosztással mindig lehet keresni annyit, hogy az egy vasárnapot Isten dicsőségére és saját magad jólétére feláldozhatnád; és mit használ ha a folyton tulfeszített munka által magad talán a legszebb korban kimerült nyomorékká vagy talán a sirlakójává is teszed! Jól mondja egy latin közmondás: Principis obsta, sero medicina paratur, azaz: kezdetben vedd a bajnak elejét, a midőn legsikeresebb az orvoslás. Szenteljük tehát a vasárnapot Isten dicsőségére és önmagunk javára, hogy hosszú életűek lehessünk e földön.

CAROLUS.

Levelezés.

A „zemplénmezei ifjusági-egyesület.”

Budapest, 1878. nov. 3.

A m. kir. tudom. egyetem fennállása óta a tudomány tárházának kiaknázása czéljából a budapesti testvéregyetemre egyesereglő egyetemi polgárok között alig volt valaha szebb, nemesebb intentio, mint az, mely az ezen tanév megnyitásának idejétől foglalkoztatja nemcsak a haladni és társasolni vágyó ifjak esztét és szívet: hanem foglalkoztatja azokat is, kik sokat szenvedett, kemény próbákat kiállott szegény hazánk szerencsés jövőjének felvirradását egyedül az ifjuság magatartásától, nemes törekvéseitől s egészséges gondolkodás módjától remélvén bekövetkezőnek — az ifjuság mozdulatait mindenkori szemügygyel kísérik.

A czél, mely iránt az egyetemi polgárság törekedett s törekszik most is, nem más, mint az: hogy minden egyes vármegye Budapesten lévő, egyetemet hallgató ifjai külön-külön egyesületet alkotva: zászlójukon minden időben az összetartás, szeretet s egymás szellemi s anyagi támogatásának magas szavait lobogtassák.

Komoly idők előestéjén állunk! Nemzetünk élete, jövője függhet attól: miként fognak a jelenleg szönyegen lévő bonyadalmas kérdések megoldást találni. Nagy ugyan a sors hatalma, szilárd összetartásunk, egymás iránti változtatatlan szeretetünk főtényezője leend azonban hazánk jövője mikénti alakulásának.

S ép azért; mert az egyetemi ifjuság nagyrésze ily nemes s valóban érett gondolkodás módra mutató nézetek által vagyon vezéreltetve: elérkezettnek látta a pillanatot, melyben a különben már régóta megpendített eszmét sikeresen megvalósíthatja.

Igy jött létre a közelmúltban a szepesi, ungi, vas-zalai, pécsi stb. társaskör. s ugyancsak ezen elvek alapján alakult meg a f. évi november 2-án tartott közgyűlésen a „zemplénmezei ifjusági egyesület” is; — mely alkalommal az ideiglenes bizottság részéről Oláh Andor, joghallgató szívből üdvözölvén a szép számban egybegyűlt zempléni illetőségű egyetemi polgárokat. rövid néhány szóval előadta az okokat, melyek az ideiglenes bizottságot felbátoríták arra nézve: hogy a közgyűlés egybehívassék, s a zempléni ifjusági egyesület érdemében a szükséges előzetes lépések megtéessenek.

Felolvastatván ezután az ideiglenes bizottság által készített alapszabályok tervezete, mely miután némi módosítás után elfogadtatt: megállapodás jött létre az egyesület határozott czélja iránt; mely nem más, mint „a társadalmi életben előforduló nevezetesebb mozzanatok, — jelesül: politikai tüntetések, vélelem nyilvánítások s a m. kir. tudom. egyetem facultásaiban évenként felmerülő tisztújítások alkalmávali egyöntetű magatartás, belső és külső egybehang nyilvánításai; egymás szellemi s anyagi támogatása s a megszorult egyesületi tagok kölcsön általi segédkezése.

Ezután a tisztviselő választás került a szönyegre. Szavazott összesen 52 tag. Elnökké: Török Tihamér, alelnökké: Oláh Andor, jegyzővé: Kovalszky Kálmán, pénztárnokká: Sarudy Endre s végül bizottmányi-tagokul Liszy Viktor, Matolai Béla, Kiss János, Horváth Béla, Kükemercy Zsigmond, Rátz István, Orbán Barna, Tokaji Kálmán, Bárdos Mihály és Szentgyörgyi Dezső választottak meg.

A választás megejtése után a megválasztott alelnök indítványára határozatilag kimondott: miszerint a fennálló s elfogadott alapszabály értelmében a „zemplénmezei ifjusági egyesület” védnökeül a választmányi tagok által saját kebelökből kiküldendő 5 tagu bizottság által Meczner Gyula országgyűlési képviselő kérendjék fel.

A tanácskozások végleges befejezése után diszes estebéd vette kezdetét. Éltetve lett zajos éljenzések között hazánk nagy fia Kossuth Lajos s a zempléni ellenzéki képviselők mindegyike. A napi fáradsalmak kipihenésének ideje elérkezvén: az egyesület tagjai a rendkívüli kedélyességgel eltöltött est elmulta után azon édes remény kifejezése mellett oszlottak el egymástól: miszerint megengedi a gondviselés

elérnünk azon kort: amelyben Magyarország ezred-éves fennállásának évforduló napját a „zemplénmezei ifjusági egyesület” jólét és boldogságnak örvendő ölelő karjaiban ünnepelhetjük meg!

OLÁH ANDOR.

HÉTRŐL-HÉTRE.

(Hír és vegyes rovat.)

Fölvívás! A sátoralja-ujhelyi önkéntes tűzoltó-egylet szokásos téli ösmerkedési estélyeit folyó évi 1878. nov. 10. napján este 6 órakor az Ó-Kaszinó kistermében megkezdte, melyre az egylet tagjai és pártolói tisztelettel meghívatnak. Kretovics József, alparancsnok.

Mint mult számunkban jeleztük, a „Zemplén” új évtől, tekintélyes szellemi erők közreműködésével fogja pályáját folytatni, s daczára annak, hogy kiválóan Zemplénmezei érdekeknek lesz szentelve, a szerkesztőség oda fog törekedni, hogy tartalma által a megye határain túl is tért foglalhasson. — Meglehet, hogy az új irány a lap czímére is befolyással lesz, s minek folytán azt meg kellend változtatnunk. A mutatószám jövő deczemberhő 15-dike körül 1500 példányban fog szétküldetni, mely körülményre már most felhívjuk a hirdető közönség figyelmét s kérjük, hogy ezen mutatószámban felyeendő hirdetések iránt a szerkesztőségünkél jó előre legyenek szivesek jelentkezni. Felesleges magyarázgatnunk: hogy ily nagy számban forgalomba eresztett lap a hirdetőnek mindig kiváló előnyére van.

Mikó a hirhét postarabló és gyilkos bűnyüének végtárgyalása, mint már egyszer jeleztük, f. hó 14-én délelőtt fog megtartatni. A mennyiben pedig ez alkalommal nagyszámu hallgatóságra van kilátás, a kir. törvényszék elnöke lépéseket tett: hogy e czélra a megyeház nagy és kis termét megnyerhesse.

A **Budapesti Bazár**, mint a hölgyvilág legérdekesebb lapja, ezentul egyes számai, és pedig 40 krt. kaphatók Lövy Adolf könyvkereskedésében. Vidékre 45 kr. postautalványilag beküldés mellett szintén küldetik.

Színészek érkeznek városunkba. Szegedy Mihály, ki egy párszor már volt körünkben, folyó hó közepe felé úti fel nálunk Thalia sátorát 26 tagból álló társulatával. — A társulat tagjai ismeretlenek előttünk, de az igazgató e tekintetben jó ígéretet tett a városnak. Az első előadás november 16-án lenne „Oh azok a férfiak!” czimű vígjátékkal. — utána másnap Lukácsi „Veres hajuja,” majd a „Három pár cipő” kerülendnek színre. Tudva azt, hogy Ujhely nagyon finnyás szokott lenni a színészettel szemben: Szegedy társulatának csak azon esetben jósolhatunk jobb jövőt, ha az igényeknek ilyekezend megfelelni. Jó társulat... akkor talán a pártolás sem fog elmaradni. Mi részünkről mind kettőt kívánjuk. Ugy legyen!

Mokány Berczi „Abrincs naptára” 1879 évre már megjelent és Lövy Adolf könyvkereskedésében egy „bitang fióres”-ért megszerezhető. Mokány Berczi a magyar humoros irodalomnak egy oly tipikus alakjává vált, melyet élvezettel olvas mindenki. Ajánljuk megszerzését t. olvasóközönségünknek.

Pirnitzer Frigyes zeneműkereskedésében, (Budapest, bécsi-utca) megjelentek: — „Zwei lieder.” a) Es zieht mit unsichtbarer Macht. b) Schöne Wige meiner Leiden, für eine Singstimme, mit Begleitung des Pianoforte componirt von Rudolph Schweida. Ára 1 frt 5 kr. Különösen a második igen szép. „Kanapee-Marsch” für Pianoforte componirt von Wilh. Rosenzweig. Ára 60 kr. Olcsó kiadás. Népszinbázi műsorozat. A magyar népszinbázban énekelt dalok gyűjteménye, zongorára Rabonbán Gyulától. „A ripacos Pista dolmánya” ára 90 kr., „A strike” 1 frt, 30 kr., „A sárga csikó” 90 kr.

Mehner Vilmos kiadásában (Budapest, kalap-utca 4. szám alatt) megjelentek: „Monte Christo” és folytatása „A világ ura” 9. 10. 11. és 13-ik füzet is; képes kiadás, csinosan kiállítva.

Táborszky és Parsch zeneműkereskedésében Budapesten, megjelent legújabb zeneművek: — Mes Adieux à la Hongrie, Marche hongroise. „Bucusi induló” (IX. magyar induló.) Zongorára szerzé ifj. Farbach Fülöp. Ára 60 kr.

Csarnok.

Bronislawa hegyén.

— Lengyelországi naplóból. —

Krakkótól nyugotra fekszik a Bronislawa hegy, melyre meredek ösvényeken felhaladva, egy katonai erődítvénybe jutunk, mely a hegy felső részét egészen körülveszi. Egyike ez, azon harminczkét részint kész, vagy még épülőfélben lévő citadelláknak, me-

lyek Krakkót körülveszik. Különösen hat az idege-
nekre, ha ez erődítvények valamelyikének belső ré-
szét megtekintti, hogy a bástyákon sürün elhelyezett
ágyuk a város felé vannak irányozva; ebből könnyen
azon gondolatra jöhet az idegen, hogy még folyto-
nosan félnek, nehogy a főváros lakóinak — hol ezelőtt
a lázadások kezdetüket vették, egyszer eszibe jus-
son visszakövetelni szabadságukat és nemzeti önál-
lóságukat, miket a három nagyhatalmasság oly jó-
akarólag elvett.

Ez erődítvénynek közepén egy goth módorban
épült kápolna áll, csinos felszereléssel és fali fres-
kokkal. Az ablakok szines üvegből készültek, s így
a rajtok behatoló sugarak is megfestetnek, s az
oltár előtt térdelő papot majdnem tulvilági fényvel
övedzik körül. Az istentisztelet után áthaladva a
kápolnán, egy csigalépcsőn feljutottam a Bronislawa
hegy tetejére. E hegytetőre van azon domb emelve,
mely szabadsághősök egyik legdicsebbjének Kosci-
uszkonak nevet viseli. (Ha Held vagy Corvin, a
nagy történetírók meghallának, hogy én a szabadság-
hősök közzé merem számítani Kosciuskot, a kire ok
ráfogták, hogy egyedül önérdékből küzdött, — bizon-
fursán néznének rám.)

Kosciuskó-dombja harmincz öl magas, melyre
az oldalába vágott tekervényes ösvényen lehet fel-
jutni. Csucsán egy csiszolatlan gránit szikla áll, be-
levésve a hős neve. Egyszerű emlék ez, de mégis
magasztos, nagyszerű, mert e domb azon sikok földé-
ből van emelve, hol e nagy hős vezérelte csatára,
a szabadságukat küzdött lengyeleket.

1820-ban, október 10-én, a maczicovicei csata
huszonhatodik évfordulóján kezdték meg ünnepélye-
sen e domb építését, midőn a lengyel harcosok
hamvait, kik az oroszok ellen vívott első csatában
győztek, eltemették a domb helyére. Két évvel ké-
sőbb még jelentéktelen magassággal birt e domb
mígnem Czartoriszka herczegnő a maczicovicei és
dubienkai csatáerről hozott földdel jelen magas-
ságaig töltette fel; — elhelyezve rajta a gránit
sziklát. Három év alatt bevolt fejezve a munka, s
létre jött ez emlékdomb, mely magában egyesíti a
földet, hol a hős győzött és a hol vére folyt.

Felérve a csucsra, leültem a szikla aljára, s
gyönyörködve szemlélttem a képet, mely szemeim
előtt feltárult. A hegy lábainál terült el az ünnepi
mezbe öltözött néptől nyüzsgő Krakkó, ódon házai-
val és hatvan templomával. A távol ködéből egyik
oldalon a magyar havasok, az ősz Kárpátok eget
ostromló csucsai meredtek ki, míg a másik oldalon
az orosz birodalomnak, — a mindent felfalni akaró
jeges medvének — határai tüntek szemembe, eszembe
jutatva a telhetetlen hódítot, a ki pusztulást mon-
dott ki az egykor dicső lengyel nemzetre. Nem
csoda, ha ez ellentétes fogalmak: egy szabadság hős
emléke, és a leigázó zsarnok, a legkülönfélebb esz-
méket szülték agyamban.

Gondolataim vissza röppentek a múltba, midőn
e hősök, kiknek hamvai alattam porlanak, még éltek,
s kezökben villogó fegyverrel lesték vezérok ajkáról
a vezényszót, hogy megküzdhessenek a szabadságuk
ellen törökkel. Szinte látni véltem a sereg élén
küzdő Kosciuskot, ki kardot villogtatva kezében,
ajkain buzdító szöveggel, szemében a függetlenségért
lángoló tüzzel, s az önfeláldozás szülte bátorsággal
küzdött. Majd a véres fővel lehanyatló hőst hozta
felizgatott képzelmem előmbé, ki „Tinis Poloniae”
kiáltással hullott le lováról, s akkor is hazájára
gondolt, midőn a halál közelebb volt hozzá, mint
az élet. Pedig nehezebb a halál révén nagyra lenni,
mint az életben; midőn még tetteinkért, ha nem is
jutalmat, de hirt, nevet várunk. Hány nagyra látszó
lélek törpült el, a halál kínos küzdelmei közt, midőn
elfeledkezve mindenről, csak azt érezte, hogy az
élettől kell megválnia, s itt hagyni mindent, amit
szeretett, a mi becses volt szívének.

Most már a csendes emberek közzé tartozik
e nagy hős, hamvai porladoznak, s lelkét vissza-
vette az „úr,” a ki adta. A lengyeleknél alszik a
szabadságvágy, viselik békésen, megadással a súlyos
terhet, a mit rájuk akasztottak, s eltűrik, hogy
testvéreikből maholnap a lengyel önérdetet is kiirt-
ják a legkegyelmesebb orosz, és a civilisáló poroszok.
Még legnyugodtabban élnek az osztrák birodalomhoz
csatolt részen lakók, mert itt legalább meghagyják
nyelvüket, nem követelik, hogy régi nagyságuknak
ez utolsó foszlányáról is lemondjanak;

Valjon lesz-e még nap, midőn a nagy szellemek
kikélnék sirjaikból, vissza követelendő nemzetüknek
a zsarnokok által kiöntött vért? Vagy maholnap
a szabadság eszméjét is elfogjuk temetni azok közzé,
melyeket csak a költők emlegetnek, midőn az ihlet
szárnyain visszaszálnak a letűnt idők dicső nap-
jaihoz, hogy megénekeljék a hősök tetteit, kik
mindenüket odaadták a hazának, mely tettökért
feledéssel fizet?

De mit beszélek én szabadságról, hiszen ma
mindegy akármit csinál a haza, mert, bár sokat
emlegetjük is nevét, mégis főbb gondunk az, hogy
saját pénztárunk legyen tömve, s emelkedjenek pa-

lotánk, a mások véres veritéke által gyűjtött kincsek. A kinek pénze van, az szabad, s mit törődjön a gazdag, a nyomorultakkal, kik keserűen érzik a nyomást?

... Sok volna leírni az eszméket, melyeket a nagy hős emléke felköltött bennem; fájdalommal és keserűséggel telt eszmék voltak ezek, melyek ólomsúlyal nehezdednek a lélekre, s keserű vádként szállanak a zsarnokokra, kik a nemzeteket megfosztották legbecesebb kincsüktől: szabadságuktól.

Még pár füzálát szakítottam le a dombról, elrejtve ereikre gyanánt naplomba; aztán sebes léptekkel haladtam le a dombról, — és csak a naplomba jegyzet gondolatok, s a hervadó füzálak maradtak meg azon perczek emlékeül, melyeket Kosciuszko dombján töltöttem.

RÁTZ ISTVÁN.

II. SZ.

A szegi gözmalom részvénytársaság készítményeinek árjegyzéke kicsinybeni eladásra.

— Készpénz fizetés mellett. o. é. — Kötelezettség nélkül. —

Buzakészítmények.	Szám	100 kg. után	
		frt	kr.
Asztali dara finom	A	20	60
közönséges	B	20	20
Királyliszt	C	20	—
Lángliszt	1	19	40
Montliszt	2	19	—
Zsemlyeliszt különös	3	18	60
Zsemlyeliszt	4	18	—
Fehér kenyérliszt első rendű	5	15	60
másod	6	13	80
Barna kenyérliszt első rendű	7	13	40
másod	8	11	—
harmad r.	9	7	80
Buzakorpa	10	3	40
Rozskészítmények.			
Rozsliszt finom	I	12	80
közép	II	12	40
barna	III	8	20
Lábliszt	IV	5	—
Sima liszt	V	7	20
Rozskorpa	VI	3	60

Bruttó súly netto súly helyett.
Zsák ingyen — Zsák ingyen

Sze gi, 1878. októberhó 25.

A zsákok súlya:

A, C, ...	brutto	25	kilogramm.
0-9		75	
I. II. III. V.		75	
Lábliszt és korpa		50	

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BORÚTH ELEMÉR.

PÁLYÁZAT.

S.-a.-Ujhely városában a városgazdai állomás halálozás folytán megüresedvén, felhívhatnak a pályázni kívánók, miszerint pályázati kérvényeiket a város főbirájához folyó 1878. évi november hó 11-ik napjának délellőtti 11 órájáig adják be.

Ezen állással összekötött évi utólagos havi részletekben fizetendő: 300 frt fizetés van biztosítva.

Pályázni kívánók sajátkezüleg írott kérvényeikben egy évi fizetésükkel felérő biztosítékot kimutatni tartoznak.

Kelt S.-a.-Ujhely város 1878. évi november hó 2-ik napján tartott városi képviselőtestületi ülésében.

Kretovics József
jegyző.

Hirdetés.

Deutsch József utódainál

frisen megérkezett

MARONI
HÄRING

Emmenthali sajt

és egyéb csemege,

legfinomabb

thea és rum

ép úgy ajánlja legjobb
tapsó-zsákokat és mindenféle fűszereket
a legjutányosb áron.

GAZDASSZONYOKNAK.

BIEBER ANTAL thea és rum BUDAPESTEN
nagykereskedő

ajánlja a thea-idényre közvetlen behozott

valódi chinai THEA és igen régi valódi RUM raktárát.

Különösen a következő fajokat:

Congo thea igen finom	fél kilo	frt 2.-	Melange à la Moskau zamatos vegyíték	4-50
Kaysow Congo különösen finom	"	3.-	Magyar vegyíték igen zamatos, legfinomabb nemekből vegyítve	5.-
Souchong igen finom	"	4.-	The King of (király thea) igen finom theából készített vegyíték	6-50
Lapsung Souchong kiváltképen finom	"	5.-	Gizela vegyíték a legfinomabb theából vegyítve	8.-
Orosz karaván-thea fekete, igen finom	"	6.-		
Mixed Family Thea, (thea vegyíték) angol családi thea	"	3.-		
Jamaika rum 3 finom minőségben, egy nagy üveg (70 centiliter)	frt 2.20,	frt 1.50,	frt 1.20.	
Jamaika rum " " " kis (35 centiliter)	1.10,	-.75,	-.60.	
Brazíliai rum legfinomabb " " nagy (régipint)	1.-			
Ugyanaz egy fél üveggel	frt. - .60			

Videki megrendelések a leggyorsabban és pontosabban eszközöltetnek és a 10 forintot meghaladó bevásárlás díjmentesen szállítatik.

Kívánatra árjegyzék ingyen és díjmentesen. A legkisebb rendelmény is pontosan eszközöltetik.

Levél általi megrendelési czim: **Bieber Antal Budapest.**

Polgárok.

Franciaiak, angolok és osztrákok évek óta különlegességekkel árasztják el hazánkat. Ezen legtöbb esetben czélra nem vezető orvosságokért sok százezer forint vándorol tőlünk a külföldre. Az általam feltalált s készített Élet-Elixir először is külföldön vivot ki magának elismerést és évenként több mint egy millió üveggel küldök ezen Élet-Elixirből külföldre.

Egy részről azon eredmény, melyet az általam feltalált

Kárpáti Élet-Elixir

Angol-, Német- és Franciaországban a számtalan, azonban legtöbbnyire eredménytelen gyógyszerek közt kivivott, más részről a tömeges megrendelések, valamint ezekre menő híres férfiak, köztük ő királyi fensége a Valesi herceg (angol trónörökös), és tanárok által kiállított elismerő és köszönő levelek arra indítottak, hogy gyógyszeremből magyar hazámban is raktárakat állítsak fel.

Ily raktárt állítottam fel:

Sátoralja-Ujhelyben: Reichard testvér uraknál.
Dvorszky J. urnál.
Kaufmann Lajos urnál.
Töke-Terebesen: Bieber Lipót urnál.
Király-Helmecezen: Weinberger József urnál.

Évekig tartó fáradhatlan szorgalommal összekötött alapos tanulmányok folytán fedezhettem csak fel a Kárpát fűvek s növények gyógyalkatait, melyek szaklapok kivonatai szerint felülmulhatlanoknak tüntek ki a következő betegségekben. Bámulatos eredmény a láz, bármily idült legyen is az, cholera és hányás, emésztés, gyomorgyengeség, hányás, étvágyhiány és nyálkásodás ellen; még beteg emberek is bizony számíthatnak hosszú életre ezen Élet-Elixir használatával.

Laibach, 1878. szeptember 1. — A bulgáriai sebesülteknek, melyek az én kórodámba jöttek, az én Élet-Elixirja nagyon kitünő szolgálatokat tett, különösen gyomorgyengeségeknél; kérek postafordultával ismét 1000 üveggel.
Dr. Koharics Ferencz, igazgató.

A részemre próba gyanánt küldött 20 üveg Elixirt, mindennemű gyomorgyengeség ellen sikerrel alkalmazva, felhasználtam. Ez eredmény és kívánata folytán az ön által felfedezett Élet-Elixirt a konstantinápolyi egészségügyi igazgatóságnak legmelegebben ajánlottam. — 500 üvegnek azonnali elküldését kérem.
Mustafa basa, ezredes és erzerumi főorvos.

Sürgöny: Fuchs urnak Malaczkán, Magyarország. — Küldjön azonnal 100 üveg Elixirt, az első küldeményt tábori kórodámban már felhasználtam. Kalafat, 1878. január 10.
Dr. Brankovics Sándor.

„Journal de Geréve,” 1876. október 18-ról:

Fuchs B. ur által Malaczkáról (Magyarország) Dr. Girardin helyb. tanárhoz küldött Élet-Elixir a kórodán megvizsgáltván és alkalmaztatván étvágyhiány, emésztési gyengeség és gyomorbajoknál — eddig el nem ért eredményeket vivot ki.

„Le Gazette de France,” Páris, 1877. január 3.

Fuchs B. ur által feltalált Élet-Elixir gyógyereje a helybeli egyetem orvosi karánál megvizsgáltott, alkalmazását eddig el nem ért siker koronázta. Emésztési gyengeség és emésztés hiányánál. Ezen eredmény folyományaként megengedettett malaczkai lakos Fuchs B. urnak az általa feltalált Élet-Elixir Franciaországban elárusíthatni. Szabadalmazva a magyar királyi miniszterium által 1876. augusztus 24-én 15.536. sz. a Francia miniszterium által 4695/1876. sz. alatt.

2-10

Egy üveg csomagolással ára 1 frt.

H I R D E T É S E K.

mindennemű

A „Zemplén“ legújabb betűkkel felszerelt nyomdája készít

nyomdai munkát.

Szentirmay
oklevelesSzentirmay
oklevelesGYÁSZJELENTÉSEK,
meghívók, eljegyzési kártyák
ügyvédi, hivatalos és kereskedelmi nyomtatványok,
Folyóiratok, Könyvek,
NÉVJEGYEKa legegyszerűbbtől a legdiszesebbekig.
Száz névjegy ára a kártya minősége és nagysága szerint
60 krtól 2 frtig.

Béla

ai festész

Temesvári.

Üzlethelyiség: Sátoralja-Ujhely, főút 9. sz.

Mindazok,

kik kőszvény, csúz és ezen bajokból
eredő bénulások stb.-ben szenvednekbár ha már minden kigondolható gyógy-
módot minden eredmény nélkül megkísér-
lettek volna is, s bár ha már még a
reménységgel is, teljes egészségöknek va-
laha visszanyerhetésére végleg felhagytak
volna is, ha már oly sok mindent meg-
kísérlettek, — forduljanak utoljára még
**Moessinger L. G. urhoz Frank-
furtban a Maina mellett.**Ennek gyógmódja által magában az utóbbi hó-
napban is sok százan szabadultak meg nyavalyájok-
tól tökéletesen, s Moessinger ur a gyógmód előtt,
mely melesleg mondva nem is valami nagy pénzbeli
áldozatokat igényel, mindenkinek megengedi, hogy
magának eredményei felől felvilágosításokat szerezzen,
miczélből egy tőle, vagy ezen lap kiadóhivatala által
ingyen megszerezhető röpiratban nagyszámu minden
rendű meggyógyult egyének címét közli. E kezelés
mint felettebb észszerű bizonyult be. Moessinger ur vol-
taképpen a betegétől csak a baj és annak előrehaladott-
sága rövid leírását kívánja, s azzal ő a beteggel közli
megszabott rendeleteit. Magyarul is levelez.Miután már oly sok ezereken, kik kőszvény, csúz,
s az ezen bajokból eredő benylázakban stb. szenved-
tek, Moessinger L. G. urnak Frankfurtban a Majna
mellett, gyógmódja által, többnyire számos év óta
végtelen fájdalmaiktól megszabadítottának, egészségö-
ket ismét visszanyerték, senkinek sem kellene elmu-
lasztani a ki csak ezen fájdalmas bajtól meg van lepve,
még ha a minden kigondolható szer és gyógmódok
sikertelen használata által egészségök ismét megnyeré-
sének még reményével is felhagytak volna már, Moes-
singer ur röpiratát, mely ugy általa, mint ezen lap
kiadóhivatala által ingyen megszerezhető, általveszi

3-3

Hirdetmény.

A sátoralja-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet

mindazon zálogtárgyakat, melyek

folyó évi augusztus 1-ig ki nem váltattak,

ugyancsak f. évi november 24-én, délutáni 2 órakor

az intézet helyiségében,

Kazinczy-utcza, gróf Andrássy házban, hiteles közeg jelenlétében

nyilvánosan elárverelni fogja.

Árverés alá kerül: állam- és értékpapir, arany- és ezüst ékszer,
gyöngy, óra stb. stb.

Sátoralja-Ujhely, 1878. október 23-án.

3-3

Az igazgatóság.

népnev
den irá
ezekből
Senki
hogysz
nyomor
A
reltetve
tanügy
tók tén
U
kétségt
bizonyt
szellem
s teljes
a tanú
kapni,
D„forum
nevelés
vajmi p
honunk
tekintet
hatjuk,
dészel v
Mnálunk
csak ez
olyan jó
szóval
amolyan
vallanur
állunk,
idő is ér
hetünkKé
fentebb
kiált fel
szer ünn
S
harsogja
tének zá
örökre h
elne csú
Igy
lángelme
Me
lom óriá
tud sem
azzá ten
Vö
nem min
láthatjuk
a biblia.
Ha
való állit
költémén
His
tünkkel